

Denumirea canalului media: **Ziarul Făclia**

Titlul știrii: **Tineretul e așteptat ca niciodată în știință**

Data publicării: **27.01.2023**

Categoria: **inițiative, idei, sugestii**

Articol pozitiv/neutru/negativ: **pozitiv**

Rezumat: **Tineretul e așteptat ca niciodată în știință**

Link: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=3352852291650185&set=a.1644133255855439>

VINERI, 27 IANUARIE 2023

FĂCLIA

»» INIȚIATIVE, IDEI, SUGESTII

3

Continuare din pag. 1

Prezent la eveniment, m.c. Alexandru Stratan, pe atunci președinte al Consiliului directorilor instituțiilor de cercetare, a numit metaforic Academia Tinerilor Cercetători *un senat al tinerilor* în speranța că el va veni cu inițiative și cu idei proaspete. „Generațiile trec, multe lucruri se schimbă, trăim o viață foarte dinamică, trebuie să promovăm astfel managementul schimbării foarte eficient, dar și cu decizii rapide și corecte. Această voce a tinerilor este foarte importantă”.

În scopul de a impulsiona interesul tinerilor față de domeniul științei, la 18 noiembrie 2022, acad. Ion Țigăncuș, președintele ASM, și câțiva membri din grupul de fondatori ai ATC au efectuat o serie de activități, prelegeri publice în licee și vizite ale elevilor în laboratoarele de cercetare. Astfel, fizicianul Ion Țigăncuș a intervenționat cu elevii de la IP Liceul Teoretic „B.P. Hasdeu” din orașul Drochia, pomind de la susținerea prelegerii „Nanotehnologiile schimbă lumea”. Copiii

Tâmbura cercetătoare Mariana Jian cu un grup elevi ai IT „Mihai Eminescu” din Drochia la USMF „N. Testemițanu”



le-a plăcut această abordare a științei, li s-a părut pe cât de captivantă, pe atât și de distractivă. Servanțul s-a referit și la cele mai recente descoperiri din domeniul științei materialelor și nanotehnologiilor, menționând importanța implicării tinerilor în procesul de dezvoltare a tehnologiilor moderne.

În paralel, la IP Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Drochia se desfășura o altă întâlnire dintre reprezentanții desantului academic Tatiana Malcova, doctorandă, asistent universitar, cercetător științific la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”. Tâmbura a prezentat liceenilor o lecție deschisă cu genericul „Ingineria tisulară și medicina regenerativă”. Copiii au sesizat cât de interesantă poate fi infor-

TINERETUL E AȘTEPTAT CA NICIODATĂ ÎN ȘTIINȚĂ



Acad. Ion Țigăncuș, președintele ASM, țese-a-tes cu elevii Liceului Teoretic „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Drochia

ma de cercetare și care este rolul cercetătorilor fundamentale în promovarea calității vieții umane. În cadrul dialogului, elevii au aflat mai multe

despre metodele și aplicațiile acestor tehnici. Tâmbura servanță le-a vorbit elevilor despre înmulțirea plantelor in vitro, importanța acestor metode și aplicațiile acestor tehnici. Elevii au rămas entuziasmați și interesați de tema respectivă. Multe lucruri au aflat despre plantele donatoare de ex plante, înoculare, stabilizare, micro clonare, micro propagare, adaptarea acestora în condiții ex vitro și ex situ.

Toate aceste discuții în deplăsură au avut drept urmare alte trei întâlniri, deja la Chișinău, în laboratoarele de cercetare în care muncesc protagoniștii noștri. În așa fel, un grup de elevi din clasele a X-a - XII-a de la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Drochia au vizitat la 7

decembrie 2022 Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Această excursie deosebită a fost organizată în Laboratorul de ingineria tisulară și cultura celulare și la Catedra de anatomia omului și anatomie clinică. Profesorul universitar Viorel Nacu, șeful laboratorului, și tinerii cercetătoare Tatiana Malcova și Mariana Jian le-au vorbit adolescenților despre medicina regenerativă, ingineria tisulară, terapia celulară și perspectivele dezvoltării noilor biotehnologii.

Peste două zile, la 9 decembrie, un grup de 20 de elevi de la IP Liceul Teoretic „B.P. Hasdeu” din Drochia au fost oaspeții doamnei ai Centrului Național de Știință și Tehnologie a Materialelor (UTM). Copiii au avut posibilitatea să discute cu tinerii cercetători, care le-au prezentat mai multe tehnici de fabricare și caracterizare a nanomaterialelor. În laboratorul de fotografii și de punere a filmelor subțiri ei au putut

vedea tehnicile utilizate la fabricarea microscop-urilor. Laboratorul de microscopie i-a fascinat prin posibilitățile actuale de vizualizare a obiectelor la scara micrometrică, utilizând microscopia electronică sau microscopia de forțe atomice. Sistemele LASER cu lungime de undă regulabilă, măsurarea gradului de hidrofobie, imprimarea 3D, utilizarea ultrasonului sau microundelor etc. au fost explorate pe parcursul vizitei în această lume fascinantă a științei. Apogeele acestei întâlniri a fost cunoașterea primului material artificial cu proprietăți duale hidrofobi/hidrofil - Aerogalinită, elaborat de cercetătorii UTM în colaborare cu colegii lor din alte centre științifice din străinătate.

La rândul lor, tot pe 9 decem-

bru, copiii de la Gimnaziul „Viorel Cantemir” din s. Sofia au ajuns la Grădina Botanică Națională „Alexandru Ciubotaru”. Scopul acestei excursii a fost familiarizarea cu tehnicile de micro propagare in vitro a plantelor valoroase pentru economia națională (arbuști fructiferi, plante medicinale, plante pe cale de dispariție). Prezentarea activităților de bază ale Laboratorului Embriologie și Biotehnologie a fost realizată de dr. Nina Ciocărlă, șef de laborator și cercetător, dr. Maria Tablăra, Melania Ghireg și Raisa Chișinău, care i-au informat pe elevi cu privire la tipul de ex plante, înoculare, micro clonare, micro propagare și adaptarea acestora în condiții ex vitro și ex situ. Ulierii, elevii au vizitat serale Laboratorului de Plante Tropice, unde șeful de laborator, dr. Valentina Țîmbală le-a prezentat impresionanta colecție.

Evenimentele de promovare a activității de cercetare științifică în școli au loc cu suportul financiar al Comisiei Europene în cadrul proiectului *Noaptea Cercetătorilor Europeni 2022-2023*, „GreenSCI – Știința verde pentru o societate sănătoasă”. Obiectivele proiectului vizează creșterea vizibilității, promovarea cercetării și a interesului de știință în rândul publicului larg; îmbunătățirea comunicării între cercetători și societate, în special, cu tinerii prin încurajarea angajamentului elevilor; creșterea recunoașterii publice a programelor și oportunităților UE, inclusiv a cercetătorilor din R. Moldova finanțate de UE, precum și a diasporii științifice din țara noastră. Proiectul, coordonat de Universitatea Tehnică a Moldovei, Asociația Obștească „INFOGROUP” și Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți.

În șirul manifestărilor organizate în cadrul proiectului „Noaptea Cercetătorilor Europeni 2022-2023”, „GreenSCI – Știința verde pentru o societate sănătoasă”, se înscriu un șir de evenimente, seminare, vizite ale tinerilor cercetători în școli, unde au prezentat elevilor și profesorilor activitatea lor de cercetare și inovare. Astfel, ei au vizitat Gimnaziul Limbenii Noi din raionul Goleeni, IP Liceul Teoretic „Constantin Stere” din Soroca, IP Liceul Teoretic „Gheorghe Ștefan” din Chișinău, Gimnaziul „Ion Creangă” din satul Solonești, raionul Nisporeni etc. Întâlnirile retur s-au produs, ca și în cazurile descrise mai sus, în laboratoarele instituțiilor de cercetare și educație din Chișinău, în care activează tinerii cercetători. Băneloară, copiii de la Gimnaziul „Ion Creangă” din Solonești, după ce au ascultat lecția deschisă „Chimia ecologică, apa, poluarea și me-

ALOCAȚIILE PENTRU ALIMENTAREA PARTICIPANȚILOR LA OLIMPIADELE ȘCOLARE VOR FI DUBLATE

Alocațiile zilnice pentru alimentarea participanților la olimpiadele școlare vor fi majorate de două ori. În acest sens, Guvernul a aprobat modificările la Regulamentul cu privire la susținerea elevilor dotați. Astfel, pentru etapa națională municipală și zonală vor fi alocați până la 60 de lei pentru fiecare elev, iar la etapa republicană - până la 120 de lei. Prin urmare, cheltuielile financiare necesare Ministerului Educației și Cercetării, pentru alimentarea a circa 3700 de participanți la 21 de olimpiade și concursuri republicane, constituie circa 540 mii de lei - bani care vor fi alocați din bugetul de stat.

Dr. Roman Rusnac (la stânga) împreună cu adolescenții Liceului Teoretic „Gintu Latini” din Chișinău în laborator la USMF



toade de epurare”, expună de doctoranda Larisa Mocanu de la USMF, copiii au vizitat Laboratorul Chimie ecologică și tehnologii chimice moderne din cadrul Departamentului Chimie Industrială și Ecologică „Acad. Gheorghe Duca” al USMF. Impresile le-au depășit așteptările.

Ne-am convins, prin aceste exemple concrete, că în anul 2022 s-a realizat o activitate impulsionată în vederea promovării și popularizării cercetării în societate, și, în special, în rândul celor tineri. E doar un început care trebuie extins geografic și pe grupe de vârstă. În această muncă, deloc simplă, pe lângă alte acțiuni de ameliorare a procesului instructiv-educativ în școli, trebuie să se includă instituțiile de învățământ școlar, instituțiile de cercetare și universitățile, misiunile de profil. Dorim atunci noi vom simți respirația ferbentă a celor din spate care ne calcă pe urme.

Tatiana ROTARU